

В житті і діяльності Осипа Бойдуника нема неясностей, нема противоріч та нема недооговореностей так само, як не було ніяких суперечностей і дивних скоків в його особистому характері.

Усі ми знали його з зустрічей, а багато з нас — з безперервної співпраці. Як людина — він був щасливим власником дійсно криштального характеру й оксамитного такту. Невгнутий у поглядах, твердий у переконаннях — він боронив своїх позицій з незвичайним завзяттям та притаманним йому темпераментом. Але завжди він був готовий признати свою помилку, коли така траплялась, і як справжній лицар — він боровсь рапірою переконливої сили аргументів, але ніколи (і то у найбільш запальній дискусії) він не заходив у персональне. Він не давав вгляду у своє приватне життя нікому з нас, але теж **приватне життя** других було для нього свого рода «табу».

Другою характерною рисою інж. Бойдуника була особиста скромність. Не знаю, чи є хтось із найближчих співробітників Покійного, хто міг би собі пригадати хоч один момент, в якому

для перемоги своєї думки Діброва вживав би аргументів персональної натури: своїх заслуг, своїх тюремних чи кацетних терпінь, чи свого революційного стажу.

Це було другим «табу», якого він аскетично дотримувався та якого він вимагав від інших, а зокрема від своїх противників.

Третьою невід'ємною й типово-«бойдуниківською» рисою особистого характеру Покійного — була **вірність** раз вибраній ідеї та шляхові. Ця риса — у злуці з четвертою — **відданістю** та **самопожертвою** й визначила струнку, ясну до найменших подробиць й недискусійну духову тектоніку вже не Бойдуника, а Діброви-Боярського, зразкового революціонера-підпільника та ідеального лицаря Української Національної Революції.

Як в першому, персональному аспекті, так і в другому — революційно-політичному можна характеризувати Бойдуника-Діброву двома короткими словами глибокого змісту: «есе homo» ось людина, ось зразок людини, якої вимагає сучасність, ось тип революціонера, якого вимагає наше політичне сучасне і майбутнє.

Усі ці, здавалось би, патріархальні вже риси свого особистого характеру, Покійний Інженер переніс у ділянку своєї громадської, суспільно-політичної та революційно-визвольної праці. В цьому усіх нас переконали не лише довгі роки тісної співпраці з Покійним, але в тому переконує кожного і канва поземного життя Інженера.

Після дитячих і юнацьких років в рідній Долині, Покійний 20-літнім юнаком приймає участь в першій світовій війні, в рядах Австрійської армії, звідки, в листопаді 1918 року, пе-

реходить в ряди Української Галицької Армії. З нею проходить інж. Бойдуник цілу епопею Визвольних Змагань, включно з переходом за Збруч. Побут на широкостепій Наддніпрянщині, про який Осип Бойдуник згадував із захопленням ще в мужньому віці, — робить із молодого мужчини соборника кожним фібром душі.

Після повороту з України, чудом оминувши польського табору інтернованих, Покійний іде за голосом свого призначення і за неписаним законом усіх бувших активних вояків-галичан, — він в 1920 році опиняється в рядах Української Військової Організації — УВО. В роках завзятої боротьби за визначення дальшої політичної долі Галичини, тобто в рр. 1920-23, інж. Бойдуник декількома наворотами опиняється в польській тюрмі, як член УВО. Після паризького рішення Ради Амбасадорів в 1923., він переходить «на чорно» до Чехословаччини, де в 1924 р. здає матуру та вступає у Високу Торговельну Школу в Празі, яку закінчує в 1929 р. з титулом інженера-економіста.

Але завершення академічної освіти докторатом і професійне виявлення набутого фахового знання унеможливило йому триедина векила любов Інженера — Україна, Національна Революція та УВО-ОУН. Він поринає з головою в політичний вир тодішнього українського життя, разом з іншими вивершує реорганізацію УВО в широкий політичний рух, в ОУН. На цьому шляху він у вирішній спосіб прикладає рук до злиття двох націоналістичних організацій в Чехії — Легії Українських Націоналістів та Групи Української Національної Молоді в єдину ОУН.

Дальші етапи політичної праці Покійного визначають такі дати: участь в 1-ому Конгресі Ук-

раїнських Націоналістів; осінь 1930 — поворот в Галичину й дальша праця по закінченні злиття УВО й ОУН; членство в Сенаті УВО-ОУН; процес «конгресівців» і чотирьохлітня польська тюрма (листопад 1931 — січень 1936); в роках 1936-1938 він стає мотором і співредактором націоналістичних тижневиків в Галичині — «Голос Нації» та «Голос». Восени 1938 року нелегальний виїзд за кордон на запрошення ПУН. У Відні переживає часи Карпатської України та вибух другої світової війни.

В рр. 1939-1941 енергійна участь в налагодженні українського життя в Генеральній Губернії як уповноваженого ПУН по лінії суспільно-громадській, згодом виїзд до Києва й організація Української Національної Ради, в якій інж. Бойдуник сповняє функцію скрізь присутнього другого секретаря, а фактично — душі Української Національної Ради. Після безсумнівного виявлення цілей німецької окупаційної політики — ініціативна співпраця над оформленням проти-німецької концепції ПУН (засудження німецької окупаційної політики відомим меморандумом, недоцільність масового протинімецького повстання, створення спільного українського політичного фронту). А далі — арешт Гештапом в січні 1944 р. й перебування в німецькій поліційній тюрмі в кацеті Бреґ.

Після виходу з кацету — чолова співучасть у формулюванні відомих, німцями неприйнятих, передумов для створення Українського Комітету та виїзд до Бад Кіссінгену.

По війні, літом 1945 року, розгортання започаткованої Дібровою акції по консолідації політичних українських сил (конференція в Бад Кіссінгені, створення Контактного Українсько-

го Комітету), співучасть в організаційному оформленню суспільно-громадського життя в повоєнній Німеччині та створення громадської централі — ЦПУЕН. В дальшому — переведення львиної частини підготовчої роботи по організації Української Національної Ради та відновленні Державного Центру Української Народної Республіки, завершеної першою сесією УНРади в 1948 році, та ряд спроб по поверненню єдності Українському Націоналістичному Рухові.

Інж. Бойдуник займав ряд чоловічих позицій в системі ОУН: член Сенату УВО-ОУН, Головний Контрольний ОУН в 1939 р., від 1941 року виконуючий обов'язки члена ПУН, а від 1947 року до кінця життя постійний член ПУН та учасник усіх Великих Зборів Українських Націоналістів.

Ряд суспільно-громадських і політичних функцій та становищ завершує інж. Бойдуник головством в УНРаді. У своїх функціях в ПУН та в УНРаді, Покійний виконує ряд поїздок по різних державах, в чому три поїздки по американському континенті (в рр. 1951-53, 1955-56, 1959-60). Завершує свою амбасадорську ролу в часі четвертої поїздки, коли об'їздить Південну й Північну Америку. В часі тих поїздок Інженер нав'язує велику кількість особистих контактів як з чоловічими представниками українського життя, так і з політичними діячами відвідуваних держав, які потім по обох лініях використовується для розгортання української визвольної акції.

Короткий підсумок багатого в працю, революційну дію та самопожертву життя інж. Бойдуника є яркий і ядерний: ціле життя його бу-

ло єдиною і суцільною службою українській визвольній ідеї!

При цій схематичній канві життя і діяльності Інженера слід усвідомити собі такі речі:

активна участь у Визвольних Змаганнях,

підпільна праця в УВО,

активна участь в реорганізації УВО в ОУН,

6 років стажу виконуючого обов'язки члена

ПУН,

19 років членства в ПУН,

участь у всіх Великих Зборах УН.

Іншими словами:

50 років свідомого, повного небезпек і відданого служіння Україні,

з того — 46 років в революційно-підпільній акції,

в цьому — 20 років на відповідальних постах члена ПУН, коли часами доводилось йому зосереджувати у своїх роках працю п'ятох референтур.

І то яких років!

Років важких і переломових: між двома світовими війнами, вибух другої війни, макабричні роки німецької окупації, зустріч з українським підсоветським світом, розкол в ОУН, трагічні роки балканізації українського життя, кінець війни, «великий ісход» у західній світ...

В тих багатих в людську і національну трагіку десятиліттях, Діброва йде за голосом сумління вірного слуги і борця Національної Ідеї. Він не вагається ніколи, він іде прямо, ніколи не кривлячи ні душею, ні хребтом. Він не тільки йде, а він веде. В переломових для Націоналістичного Руху роках, він видвигає нові концепції.

В першій війні — інж. О. Бойдуник був од-

ЗМІСТ

	стр.
Вступ	15
Поворот до краю	22
«Голос Нації» — «Голос»	29
Знова емігрую	34
Другий ВЗУН	40
Друга світова війна	46
Нарада в Коросні	50
Реалізація постулятів	56
Організування централі	67
Розлам в ОУН	82
Поворот в Україну	93
Українська Національна Рада в Києві	96
На переломі	110
Українська Верховна Рада	118
Реакція на німецькі спроби використання українців в останній фазі війни	124
Консолідація	127
Третій ВЗУН	141
Закінчення	152